

Mỹ-Trung tranh giành ảnh hưởng, lôi kéo Indonesia

Tác Giả: Đức Tâm

Thứ Tư, 10 Tháng 11 Năm 2010 12:25

Ngày trước khi tổng thống Mỹ Obama đặt chân tới Jakarta ngày hôm qua, thứ ba 09/11, thì hôm thứ hai, một phái đoàn hùng hậu của Trung Quốc kết thúc chuyến đi Indonesia

với một loạt hiệp ước kết hợp đầu tư khổng lồ 6,4 tỷ đô la vào các dự án hạ tầng cơ sở tại Indonesia trong thời gian tới.

Tổng thống Obama đặt dấu ấn văn hóa tại Đới kinh tế Jakarta (REUTERS)

Vào lúc Hoa Kỳ quan tâm trở lại châu Á-Thái Bình Dương và Trung Quốc đang ngày càng mở rộng ảnh hưởng trong khu vực, Indonesia dường như là điểm tiếp xúc mà Washington và Bắc Kinh tìm kiếm cách tranh thủ, lôi kéo về phe mình.

Theo giới quan sát, trong số 10 nước Đông Nam Á, thì không nơi nào, giữa ngoảnh giao Mỹ và Trung Quốc lại tỏ ra năng động như tại Indonesia, nước có vị trí địa lý chiến lược quan trọng

Đông Nam Á, giàu tài nguyên.

Cho đến nay, Indonesia luôn tuyên bố theo đuổi chính sách đối ngoại không liên kết, nhưng Đông Nam Á duy nhất là thành viên G20 và đang khao khát khẳng định vị trí của mình trên chính trường quốc tế.

Trong cuộc họp báo ngày hôm qua cùng với đồng nhiệm Indonesia, tổng thống Obama nói rằng Hoa Kỳ không quan tâm đến việc “kìm chế” Trung Quốc. Phát biểu này không có sức thuyết phục, bởi vì trước đó, tại New Delhi, ông Obama đã tuyên bố Mỹ đang hợp tác với Ấn Độ, đối thủ của Trung Quốc, trở thành thành viên thường trực Hội đồng Bảo An Liên Hợp Quốc.

Khi nhắc đến những khả năng thu hút có thể nắm vững tại nước này, tổng thống Mỹ đã tìm cách thuyết phục Indonesia chia sẻ những giá trị chung, nhưng mệnh Indonesia là một đối tác quan trọng nhằm bảo đảm sự thịnh vượng trong khu vực châu Á.

Thực tế, có một thực thể là Hoa Kỳ sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức khi muốn chinh phục Indonesia. Mặc dù Jakarta vẫn có những nghi ngờ đối với Bắc Kinh, nhưng trong thời gian qua, Trung Quốc đã tăng cường hợp tác với Indonesia về kinh tế, ngoại giao và quân sự. Đồng thời, Indonesia tỏ ra tin cậy hơn khi nhận mệnh tính được lồng trong chính sách đối ngoại theo hướng thực hiện mệnh sự “cân bằng năng động” trong khu vực.

Ông Juwono Sudarsono, tổng là bộ trưởng Quốc phòng Indonesia từ 2004 đến 2009, được báo New York Times trích dẫn, ghi thích, “Chúng tôi muốn duy trì một kho tàng cách chiến lược với sự cân nhắc giữa Mỹ và Trung Quốc. Chúng tôi có thể đi giữa sự cân nhắc này và thực tế rằng họ đã ra những tín hiệu rõ ràng về Mỹ và Trung Quốc đều quan trọng đối với chúng tôi, bởi vì nếu chúng tôi xích lại gần một bên thì đối u này sẽ làm tổn hại những giá trị cốt lõi trong chính sách đối ngoại của Indonesia”.

Indonesia muốn giữ kho tàng cách cân bằng

Tuy nhiên, giới chuyên gia lại nhận định rằng ngoại trừ Lào, Campuchia, Miến Điện thì Indonesia, cũng giữ một số nước Đông Nam Á khác, dường như muốn thiết lập quan hệ kinh tế,

chính là một thách thức lớn với Mỹ.

Theo giáo sư Carlyle Thayer, chuyên gia về châu Á, thì “Indonesia có thể không bao giờ công khai liên kết với Mỹ nhưng họ có thể học cách chơi” giữa kho tàng cách cân bằng giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc.

Tháng bảy năm nay, Mỹ đã bãi bỏ lệnh cấm hợp tác với Kopassus, lực lượng đặc biệt của quân đội Indonesia, bị quy trách nhiệm trong các vụ trảm áp, tàn sát thường dân Đông Timor trong những năm 90. Việc hủy bỏ lệnh cấm mới đáng kể cho việc bình thường hóa quan hệ quân sự song phương.

Ngay sau đó, Hoa Kỳ đã viện trợ 47 triệu đô la giúp Indonesia nâng cấp các thiết bị an ninh hàng hải. Năm ngoái, Mỹ và Indonesia cùng chủ huy một cuộc tập trận với sự tham gia của quân đội 9 nước.

Trong những năm vừa qua, khi Hoa Kỳ sao lãng châu Á, Trung Quốc đã tranh thủ thiết lập quan hệ với nhiều nước trong khu vực. Sau cuộc đảo chính không thành do những phe nhóm cộng sản Indonesia tiến hành vào năm 1969 và Jakarta nghi ngờ Bắc Kinh đứng đằng sau, phải đến tận năm 1989, hai nước mới bình thường hóa quan hệ ngoại giao.

Từ 2005 đến 2009, kim ngạch trao đổi thương mại song phương đã tăng gấp đôi. Năm 2005, Trung Quốc và Indonesia ký thỏa thuận quan hệ đối tác chiến lược, tiến hành trao đổi quân sự cấp cao. Bắc Kinh còn viện trợ kỹ thuật giúp Jakarta chế tạo máy bay và tàu thủy, vũ khí và đạn dược.

Có thể nói, trong cuộc chạy đua để lôi kéo Indonesia, Washington còn gặp nhiều khó khăn: Về kinh tế, Mỹ không thể đáp ứng cơn khát dầu từ của Indonesia như Trung Quốc, sự nghi kỵ của thế giới Hồi giáo đối với Hoa Kỳ.

Theo ông Syamsul Hadi, chuyên gia phân tích chính trị thuộc đội học Indonesia thì với mặt chính trị, cơn trở ngại lớn nhất là, xin trích, “chính phủ Indonesia cảm thấy Hoa Kỳ gây sức ép mạnh mẽ đối với Indonesia và các nước Đông Nam Á là phải lựa chọn đứng về bên nào”..

